

Pravidla uplatňování environmentálních požadavků při zadávání veřejných zakázek a nákupech státní správy a samosprávy

Úvod

Zelené veřejné zakázky (Green Public Procurement – GPP) představují způsob, kterým veřejné instituce systematicky integrují environmentální požadavky do procesu veřejných zakázek na výrobky, služby a stavební práce, čímž mohou významným způsobem ovlivnit dopady těchto výrobků a služeb na životní prostředí (čerpání přírodních zdrojů, produkce odpadů, používání chemických látek atp.)

Příkladem zelených veřejných zakázek může být nákup energeticky úsporných počítačů, nákup kancelářského vybavení vyrobeného ze dřeva zpracovaného environmentálně šetrnějším způsobem, výstavba energeticky úsporných budov, nákup recyklovaného papíru apod.

Vzhledem k pozitivním přínosům zelených veřejných zakázek a potřebě jejich jednotného uplatňování rozhodla vláda ČR vytvořit „Pravidla uplatňování environmentálních požadavků při zadávání veřejných zakázek a nákupech státní správy a samosprávy“ (dále též „Pravidla“).

Současně s uplatňováním zelených veřejných zakázek, kterým je na mezinárodní úrovni přikládán velký význam, vzniká potřeba poskytování příslušných informací Evropské komisi, příp. jiným mezinárodními institucím. Současný systém zadávání veřejných zakázek v ČR neumožňuje provádět systematicky sběr údajů o těchto zakázkách, proto Pravidla upravují i systém sběru dat.

Pravidla

Centrální orgány státní správy budou při nákupech vybraných typů výrobků a služeb (viz níže) důsledně uplatňovat environmentální požadavky, a to podle metodik k jednotlivým produktovým skupinám, které jsou nedílnou součástí těchto Pravidel.

U výrobků a služeb, jež nejsou pokryty metodikami, budou upřednostňovány produkty s ekoznačkou (např. „Ekologicky šetrný výrobek“, „The Flower“ (Květina), „Der Blaue Engel“ (Modrý anděl), „Nordic Swan“ (Severská labuť) apod.) a výrobky z recyklovaných materiálů, resp. s vysokým obsahem recyklovaných materiálů.

Metodiky

Metodiky jsou v současné době zpracovány pro oblasti

- § kancelářské a výpočetní techniky,
- § kancelářského nábytku.

Metodiky jsou kromě stanovení standardů a požadavků na výrobky a služby též praktickým návodem, jak zadávat a vyhodnocovat zelené veřejné zakázky.

Součástí Pravidel jsou také vzorové zadávací dokumentace pro výběrová řízení (viz příloha č. 3 a 4). Ty však nejsou závazné, jedná se pouze o vzor, jakým způsobem mohou být uplatněny environmentální požadavky v praxi.

Na základě vyhodnocení uplatňování výše zmíněných metodik budou (do 31. 12. 2011) spolu s návrhem úpravy „Pravidel“ vytvořeny a předloženy vládě ČR ke schválení metodiky pro následující produktové skupiny:

- § potraviny a cateringové služby,
- § doprava a dopravní služby,
- § oděvy, uniformy a jiný textil,
- § papír a tiskařské služby,
- § čisticí výrobky a služby,

V návaznosti na vývoj na mezinárodní úrovni budou v další fázi do Pravidel přejaty metodiky pro oblasti:

- § energeticky úsporných a environmentálně šetrných budov,
- § stavby silnic,
- § veřejného osvětlení,
- § stěnových panelů,
- § mobilních telefonů,
- § kombinované výroby tepla a elektřiny,
- § kotlů,
- § klimatizací a tepelných čerpadel,
- § tvrdých podlahových krytin,
- § tepelné izolace,
- § vybavení pro zdravotnický sektor,
- § oken.

Metodiky budou pravidelně aktualizovány minimálně jednou za tři roky, resp. dříve pokud dojde k výrazné změně technologií při výrobě dotčených výrobků.

Systém vykazování

Údaje o nákupech budou zjišťovány Ministerstvem životního prostředí jednou ročně pomocí formuláře „Výkaz pro zprávu o plnění pravidel uplatňování environmentálních požadavků při zadávání veřejných zakázek a nákupech státní správy a samosprávy“, jež bude přístupný na internetových stránkách Ministerstva životního prostředí.

Po nezbytných úpravách bude v budoucnu možné ke sběru dat využít Informační systém veřejných zakázek.

Výrobky označené ekoznačkou

Ministerstvo životního prostředí je odpovědné za zveřejňování aktuálního seznamu produktů označených ekoznačkami „Ekologicky šetrný výrobek“ a „The Flower“ na svých internetových stránkách. Na příslušných stránkách jsou k dispozici i odkazy na významné zahraniční programy ekoznačení.

Technická pomoc

Ministerstvo životního prostředí na základě zkušeností z uplatňování Pravidel vytvoří specializované internetové stránky, jejichž účelem bude výměna zkušeností a pomoc při řešení případných nesrovnalostí a otázek. Což bude mimo jiné zahrnovat podrobný výklad metodik.

Ministerstvo životního prostředí bude pravidelně realizovat semináře k aplikaci Pravidel.

Výjimky

V jednotlivých metodikách jsou definovány případy, při nichž nemusí být tato Pravidla, resp. metodiky uplatňovány. Může se jednat například o specifické bezpečnostní, funkční, místní a jiné podmínky.